

Samrådsredogörelse - Vattentjänstplan 2024-2027, Dals-Eds kommun

1. Samråd

Samråd kring vattentjänstplanen ska enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ske med fastighetsägare som har väsentligt intresse av planen, länsstyrelsen och eventuella andra myndigheter.

Samråd har skett med Länsstyrelsen Västra Götaland och Dalslands miljö- och energikontor under perioden 8 maj 2023 - 5 juni 2023. Vid samrådet inkom yttranden som föreslog ändrad klassning av ett antal områden. Styrgruppen för vattentjänstplanen beslutade den 14 juni 2023 att tillmötesgå delar av yttrandet och omklassa två områden (Hökedalen och Torpfors) som i samrådsversionen föreslagits som bevakningsområden. I utställningsversionen klassas därför Hökedalen och Torpfors istället som utredningsområden.

För att tillgodose kravet på att samråda med särskilt berörda skickades ett brev ut till samtliga fastighetsägare inom de två områden (Hökedalen och Torpfors) som fick ändrad klassning. Möjlighet fanns för fastighetsägarna att lämna synpunkter och ställa frågor på förslaget under perioden 27 juni 2023 - 24 juli 2023.

Samrådet har också kungjorts på kommunens digitala anslagstavla under samma period som ovan. Totalt under samrådet inkom tre yttranden som redogörs för och kommenteras nedan.

2. Inkomna synpunkter med kommentarer

Länsstyrelsen

Sammanfattande synpunkter

Länsstyrelsen har inga invändningar mot kommunens bedömning med avseende på betydande miljöpåverkan. Motiveringen till denna bedömning kan dock behöva förtydligas.

Kommentar:

Motivering förtydligas (Vattentjänstplan, avsnitt 4).

Av förslaget till plan framgår inte vilka åtgärder (utöver att bevaka vissa områden) kommunen planerar vidta för att på lång sikt kunna tillhandahålla hållbara vattentjänster. Det framgår inte heller på vilket underlag slutsatserna, av om skyfall kan påverka vattentjänsterna, har baserats.

Kommentar:

Vattentjänstplan kompletteras med nytt avsnitt (3.4) med åtgärder för att på lång sikt kunna tillhandahålla hållbara vattentjänster (ex. underhållsplan ledningsnät, förnyelse delar av huvudstam dricksvatten, utreda behov reservvattentäkt). Slutsatser kring skyfall har baserats på lågpunktskartering, tidigare erfarenheter samt markens beskaffenhet och infiltrationskapacitet. Text kompletteras med underlag och hänvisningar (Vattentjänstplan, avsnitt 3.3).

Synpunkter på planerade åtgärder för att säkra kommunens dricksvattenförsörjning

Inga åtgärder finns redovisade.

Kommentar:

Se punkt ovan.

Synpunkter på planerade åtgärder för att omhänderta avlopps- och dagvatten från allmänna anläggningar

Kommunen har valt att inte samråda med boenden i utredda områden utan begränsat samrådskretsen till Länsstyrelsen och Dalslands miljö- och energikontor. Motiveringen är att inga utbyggnadsområden föreslås.

Kommunen har i bilaga 3, antagit en rad ställningstaganden över hur kommunerna ser på vattentjänsterna och åtgärder som ska göras. Kommunen bedömer att det inte finns några utbyggnads- eller utredningsområden utan bara bevakningsområden. Befintliga verksamhetsområden avses inte att utökas.

Länsstyrelsen kan dock inte se att det framgår i planen om det behövs utbyggnad av VA-anläggningar för ett långsiktigt och hållbart tillhandahållande av vattentjänster.

Finns det ett behov av utbyggnad/nybyggnad av avloppsreningsverk och vattenreningsverk för att möta förtätning och utbyggnad i befintliga verksamhetsområden eller bedömer

kommunen att det finns tillräcklig kapacitet för att långsiktigt möta behov av belastning i ett längre perspektiv? Har kommunen exempelvis planer på att avveckla mindre avloppsreningsverk eller för avsikt att bygga ut ledningsnätet.

Kommentar:

Befintliga VA-anläggningar har ytterligare kapacitet. Övriga platser i kommunen har väldigt låg bebyggelsetakt och därav bedöms inget behov finnas för utbyggnad heller på lång sikt. I kommunen finns också en negativ befolkningsprognos framåt som bidrar till bedömningen. Ingen planerad avveckling. Vattentjänstplan (avsnitt 3.4) förtydligas med den bedömningen.

Bedömning av områden

Vad Länsstyrelsen kan utläsa finns inga områden som kommunen bedömer som 6§-områden och det har heller inte gjorts en bedömning av områden där kommunen anser att VA kan lösas med enskilda gemensamhetsanläggningar.

Länsstyrelsen kan inte se vilka kriterier som använts för att bedöma hälsoaspekten enligt lagen om allmänna vattentjänster. Vilka bedömningsgrunder för dricksvatten och badvatten har kommunen använt sig av vid klassning av områdena? Vilken vikt lägger kommunen vid att dricksvatten ska finnas av godtagbar kvantitet och kvalitet i områdena?

Kommentar:

Vattentjänstplanens bilaga nr 1 för bedömning av § 6-områden kompletteras (avsnitt 2) med förtydligande i definition kring hälsoaspekten utifrån kända problem samt dricks- och badvatten.

Vattentjänstplanen (avsnitt 2.2) kompletteras med text kring att god kvantitet och kvalitet av vattentjänsterna ska finnas och att i de fall behoven inte tillgodoses inom bevakningsområdena ska kommunen vara lyhörd för ev. önskemål kring utredning för kommunalt VA.

I området som beskriver Nössemark (B10) finns i Länsstyrelsens databas för förorenade områden flera områden som potentiellt kan vara förorenade. Det finns inte beskrivet vilken risk för påverkan dessa områden kan ha på grundvattnet och därmed bedömningen av ett bra dricksvatten.

Kommentar:

Av WRS utredning som färdigställdes 2019 framgår att allt pekar på att vattentillgången är god inom Nössemarksområdet. De "äldre" vattenanalyser som utredarna tagit del av indikerar vatten av hög kvalitet och de nya vattenproverna som togs i samband med utredningen stärkte bedömningen att grundvattnet i Nössemarksområdet är av hög kvalitet. Bilaga 1 kompletteras med text kring provtagning.

Nössemark har i tidigare planer varit utbyggnadsområde men är i vattentjänstplanen bedömt som bevakningsområde då VA-utredning gjorts som slår fast att enskilda VA-lösningar kan göras i området.

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att tillsynsmyndigheten i kommunen delar den uppfattningen då det enligt tidigare uppgifter till Länsstyrelsen har angetts att det finns kvantitets- och kvalitetsproblem för dricksvatten i området.

Kommentar:

DMEN har inte påpekat Nössemark i sitt samrådsyttrande och det har funnits en enighet tidigare i uppfattningen. Vidare hänvisas till den utredning som WRS färdigställt 2019.

Länsstyrelsen kan heller inte se om kommunen i sin bedömning av områdena lagt vikt vid hälsoaspekten ur badvattenkvalitet. I Nössemark har enligt tidigare uppgifter funnits problem med badvattenkvaliteten.

Kommentar:

Badvattenprov tas årligen och vattnet i Nössemark har varit tjänligt vid samtliga provtagningar under den senaste fyraårsperioden. Bilaga 1 kompletteras med badvattenkvalitet.

Synpunkter på planerade åtgärder för att förhindra och motverka skador på kommunala vatten- och avloppsanläggningar på grund av skyfall och översvämning

Av samrådsunderlag framgår inte om någon skyfallskartering har genomförts. Kartan 5.2 Lågpunkter inom Eds verksamhetsområde på sid. 10 verkar ha ytavrinning och lågpunkter i Västra Götaland som källa. Detta underlag är inte jämförbart med en skyfallskartering i enlighet med MSB:s Vägledning för skyfallskartering utan ger bara en indikation över var lågpunkter finns och rinnvägar i landskapet. Den tar bland annat inte med i beräkningarna markens genomsläpplighet, vilket kommenteras i tillhörande tabell.

Kommentar:

Ingen skyfallskartering har genomförts i samband med Vattentjänstplanen. Enligt Svenskt vattens vägledning M:152 (s. 10, mars 2023) kan man vid avsaknad av detaljerat underlag använda Länsstyrelsens lågpunktskartering som underlag för bedömning. Slutsatser kring skyfall har därför baserats på Länsstyrelsens lågpunktskartering kombinerat med tidigare erfarenheter samt SGU:s underlag kring markens beskaffenhet och infiltrationskapacitet. Text (Vattentjänstplan, avsnitt 3.3) kompletteras med hänvisning till vilket underlag som använts vid bedömningen.

I tabellen dras slutsatser flera gånger att ”Ev. skyfall bedöms inte påverka vattentjänsterna”, det framgår inte hur denna slutsats har dragits.

Kommentar:

Se ovan.

I slutsatser i bilaga 2 står att det finns risk för översvämning för VA-funktion. Vilken funktion avses och vilka åtgärder bör utredas?

Kommentar:

VA-funktionen avser ett reningsverk som ligger inom översvämningens område. Åtgärder har vidtagits i form av port som förhindrar att vatten tränger in i verket. Vidare finns också vattendom på sjön som inte ska överstigas. Skulle det bli ett kraftigt skyfall kan dock sjön temporärt överstiga vattendomen.

Vattentjänstplan (avsnitt 3.3) kompletteras med förtydligande av att det avser reningsverk och temporär översvämning. Bilaga 2 (avsnitt 5.2 samt 7) kompletteras med utförligare beskrivning kring vad som gjorts och vad som planeras (nytt utlopp).

I bilaga till detta yttrande finns information gällande hur nederbördsuppgifter kan erhållas och var ingångsvärden för skyfallskarteringar kan hittas.

Ärendebeskrivning

Förslag till vattentjänstplan inkom för samråd till länsstyrelsen 2023-05-05.

Upplysningar

Om det i framtiden skulle bli så att till exempel privatpersoner begär tillsyn för ett område, eller att samfällighetsföreningar inte längre vill ha eget ansvar för ett befintligt VA-område, kan Länsstyrelsen komma att bedöma områden annorlunda än vad kommunen gjort i den här vattentjänstplanen, oaktat detta yttrande.

Kommunens vattentjänstplan är ett planeringsunderlag som behöver beaktas i översiktsplanen. Vattentjänstplanen kan bland annat ge underlag för avvägningar om lämplig mark- och vattenanvändning och vilka hänsynsbehov som finns.

Kommentar:

Ovanstående upplysningar noteras.

DMEN

Områdena Trolldalen och Stubbekas/Höghus ligger i nära anslutning till befintligt verksamhetsområde (VO) för vatten och avlopp och har bedömts som sammanhållen bebyggelse i kommunens ÖP. I förslaget till vattentjänstplan (VTP) har kommunen klassat dessa som bevakningsområden. DMEN anser att områdena ska klassas som utredningsområden samt att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år. Stubbekas/Höghus ligger inom delavrinningsområden där den ekologiska statusen avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen inte uppnår god status.

Kommentar:

Kriterierna för kartsiktet "sammanhållen bebyggelse" i kommunens ÖP är generösare än andra avvägningar av sammanhållen bebyggelse.

Klustret i Trolldalen berör 8 fastigheter, varav 4 är bebyggda. Inom området finns kommunalt vatten för samtliga av de bebyggda fastigheterna (avtal). Inom området finns inga utpekade utvecklingsområden för utökad byggnation.

Klustret i Stubbekas/Höghus berör 28 fastigheter, varav 22 är bebyggda. Området delas också av järnvägen. På den norra sidan av järnvägen finns 14 bebyggda fastigheter, varav en är avtalsansluten till kommunalt vatten. På den södra sidan om järnvägen finns 8 bebyggda fastigheter. Inom området finns inga utpekade utvecklingsområden för utökad byggnation.

Vattentjänstplanen kompletteras med ett förtydligande över att Trolldalen samt Stubbekas/Höghus inte är anslutna till verksamhetsområdet. Ingen ändring av klassningen görs utan bedömning kvarstår att områdena utgör bevakningsområden.

Områdena Torpfors, Bälån och Storängen bedöms också som samlad bebyggelse i kommunens ÖP, ligger i anslutning till befintligt VA-område och har i föreliggande VTP klassats som bevakningsområden. DMEN menar då att samtliga dessa områden mycket väl kan betraktas som en del av den sammanhållna bebyggelsen bör de ges statusen utredningsområden. DMEN anser att tidsramen för utredning bör sättas till 5 år. Samtliga områden ligger inom delavrinningsområden där den ekologiska statusen avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen inte uppnår god status.

Kommentar:

Kriterierna för kartsiktet "sammanhållen bebyggelse" i kommunens ÖP är generösare än andra avvägningar av sammanhållen bebyggelse.

Klustret i Torpfors omfattar 19 fastigheter, varav 6 fastigheter är avtalsanslutna till kommunalt vatten. Klustret omfattar också delar av tre fastigheter som ingår i kommunalt verksamhetsområde. Området angränsar till ett område som i kommunens översiktsplan är utpekade som ett utvecklingsområde för industrimark med obebyggd, detaljplanerad mark. Det utpekade området ingår dock i det kommunala verksamhetsområdet. För övrig mark inom klustret finns inga utpekade områden för utökad byggnation.

Klustret i Bälån omfattar 16 fastigheter, varav 12 fastigheter ingår i kommunalt verksamhetsområde. De fastigheter som inte ingår i kommunalt verksamhetsområde avser en gård samt två sommarstugor. Inom klustret finns ett utpekade LIS-område, men LIS-området ingår till största del i det kommunala verksamhetsområdet för VA.

Klustret i Storängen omfattar 14 fastigheter, varav 6 fastigheter är avtalsanslutna till kommunalt vatten och 3 fastigheter ingår i kommunalt verksamhetsområde. Totalt finns 4 bebyggda fastigheter i landsbygdsmiljö i området som inte har kommunalt VA. I anslutning till klustret finns ett i kommunens översiktsplan utpekade utvecklingsområde för industri, men området är i dagsläget oexploaterat och inte detaljplanerat. Inom klustret finns inga utpekade områden för utökad byggnation.

Med anledning av Torpfors närhet till det kommunala verksamhetsområdet, dess omfattning samt att avtalsanslutning till det kommunala VA-området finns föreslås DMEN:s yttrande tillgodoses. En omklassning av Torpfors från bevakningsområde till utredningsområde görs i Vattentjänstplan samt bilaga 1.

För Bälån och Storängen bedöms med anledning av områdenas ringa omfattning inte finnas behov för omklassning utan bedömningen är fortsatt att områdena ska utgöra bevakningsområden.

Området Hökedalen bedöms som samlad bebyggelse i kommunens ÖP. I kärnan av det område som Länsstyrelsens GIS-analys och kommunens egen analys av sammanhållen bebyggelse pekar ut ligger en industrin vilken är ansluten till både kommunalt vatten och avlopp. Ledningar finns sålunda framdragna, vilket på ett påtagligt vis bör påverka kostnaderna för ytterligare anslutningar. Området ligger inom delavrinningsområden där den ekologiska statusen avseende kvalitetsfaktorn näringsämnen inte uppnår god status. DMEN menar att Hökedalen bör klassas som ett utbyggnadsområde, alternativt ett utredningsområde samt att tidramen för utredning bör sättas till 5 år.

Kommentar:

Kriterierna för kartskiktet "sammanhållen bebyggelse" i kommunens ÖP är generösare än andra avvägningar av sammanhållen bebyggelse.

Klustret för sammanhållen bebyggelse i Hökedalen omfattar 29 fastigheter, varav 2 industrifastigheter är anslutna till kommunalt verksamhetsområde. I området samt i anslutande område finns också 2 avtalsanslutna fastigheter. Med anledning av Hökedalens närhet till det kommunala verksamhetsområdet, dess omfattning samt att avtalsanslutning till det kommunala VA-området finns föreslås DMEN:s yttrande tillgodoses. En omklassning av Hökedalen från bevakningsområde till utredningsområde görs i Vattentjänstplan samt bilaga 1.

Kommunen bör tydligt förklara på vilka grunder som besluten att ingen betydande miljöpåverkan föreligger fattats.

Kommentar:

Motivering förtydligas (Vattentjänstplan, avsnitt 4).

I bilaga 3 (handlingsplan) under avsnittet om dagvatten, dränvatten och tillskottsvatten anser DMEN att kommunen bör fastslå vilka dokument som behöver tas fram för att möta behoven av en hållbar dagvattenhantering samt datum för när dessa ska vara klara.

Kommentar:

Punkt 32 i bilaga 3 kompletteras med att kartläggning av dagvattennätet ska genomföras. Ev. övriga insatser behöver tas fram efter att kartläggning genomförts. Vidare görs också tillägg under punkt 32 att dagvattenplan och dagvattenpolicy ska tas fram.

En förnyelseplan för spillvattennätet bör tas fram. Förnyelseplanen bör innehålla en inventering av befintligt spillvatten med avseende på kvalitet och åtgärders effekt i fråga om minskning av tillskottsvatten.

Kommentar:

Planen med åtgärdsplan är under framtagande. Åtgärden läggs till i bilaga 3, handlingsplan under punkt 35.

Trafikverket:

Trafikverket har inga synpunkter på samrådshandlingen som sådan men vill i sammanhanget ändå framför nedanstående.

Beträffande dagvattenhantering anser Trafikverket generellt att nybyggnationer och mark som hårdgörs inte får innebära att dagvattenavrinningen ökar till diken och trummor utmed den statliga infrastrukturen, varken mängd- eller hastighetsmässigt. Trafikverket instämmer i ställningstaganden som gjorts om att dessa frågor ska utredas och hanteras tidigt i planprocessen. Trafikverket ser positivt på dialoger i tidigt skede där förutsättningar uppmärksammas tidigt.

För information vill vi också nämna att det i samband med ny dragning av ledningar, eller arbeten på befintliga ledningar, som ligger inom Trafikverkets fastighet eller inom vägområdet utmed statlig väg behövs avtal och tillstånd från Trafikverket. Mer information kring detta finns på Trafikverkets hemsida, se nedanstående länkar.

[Ledningsärenden inom mark och järnväg - Bransch \(trafikverket.se\)](https://trafikverket.se/ledningsarenden-inom-mark-och-jarnvag-bransch)

[Ansök om ledningsärenden inom vägområdet - Bransch \(trafikverket.se\)](https://trafikverket.se/ansok-om-ledningsarenden-inom-vegområdet-bransch)

Kommentar:

Trafikverkets yttrande noteras.

3. Sammanställning av förslag till ändringar efter samråd

Vattentjänstplan	
<i>Avsnitt</i>	<i>Kommentar/Ändring</i>
1.2	Bild planprocess uppdateras. Text kring samråd justeras utifrån samråd fastighetsägare Torpfors och Hökedalen samt informationsmöte.
2	Karta byts ut med uppdaterade beteckningar
2, p. 5	Text ändras från "...ställs krav" till "ställs om möjligt krav"
2.2	Komplettering med text kring kvantitet, kvalitet och lyhörddhet inom bevakningsområden. Hökedalen tas bort och beteckningar ändras.
2.3	Text kring att samråd ska ske med fastighetsägare vid utredning läggs till. Hökedalen och Torpfors läggs till.
2.5	Uppdateras med att kommunen omfattas av tre vattenskyddsområden.
3.3	Förtydligande kring att VA-funktion avser reningsverk och att översvämning är temporär samt att åtgärd avser nytt utlopp. Text kompletteras med underlag och hänvisningar kring bedömning skyfall.
3.4	Komplettering nytt avsnitt med åtgärder för att på lång sikt kunna tillhandahålla hållbara vattentjänster. Avsnittet inkluderar också bedömning kring nuvarande kapacitet.
4	Motivering till bedömning förtydligas.
8	Komplettering av bilagor.
	Redaktionella ändringar i form av ändrad numrering av områdena görs genomgående i dokumenten med anledning av omklassningen.

Bilaga 1	
<i>Avsnitt</i>	<i>Kommentar/Ändring</i>
2	Komplettering av definition hälsoaspekt (kvalitet, kvantitet, påverkan dricks- och badvatten)
Område 1	Komplettering med ett förtydligande över att Trolldalen samt Stubbekas/Höghus inte är anslutna till verksamhetsområdet. Komplettering med vattenskyddsområde i tabell. Förtydligande om att kommunalt verksamhetsområde kvarstår. Omklassning till utredningsområde med motivering för Torpfors.

Område 3	Vattenskyddsområde Håbol läggs till.
Område 10	Vattentjänstplan kompletteras med badvattenkvalitet samt kvalitet och kvantitet grundvatten. Förtydligande kring samlad bedömning att hög skyddsnivå avser hälsoskydd.
5	Omklassning av Hökedalen och Torpfors till utredningsområden. Förtydligande kring befintligt verksamhetsområde Ed. Reviderade beteckningar med anledning av omklassningar.
6	Översiktskarta uppdateras med reviderade beteckningar.

Bilaga 2	
Avsnitt	Kommentar/Ändring
4.1	Text justeras då “flödet <i>till</i> Lilla Le” ändras till “flödet <i>från</i> Lilla Le”
5.2	Förtydligande kring att VA-funktion avser reningsverk och att översvämning är temporär samt att åtgärd avser nytt utlopp.
7	Förtydligande kring att VA-funktion avser reningsverk och att översvämning är temporär samt att åtgärd avser nytt utlopp.

Bilaga 3	
Avsnitt	Kommentar/Ändring
Punkt 32	Kompletteras med att kartläggning dagvattennät ska genomföras samt att dagvattenplan och dagvattenpolicy ska tas fram.
Punkt 35	Kompletteras med åtgärd förnyelseplan spillvattennät.
	Mindre redaktionella justeringar i text har gjorts där mellanrum tagits bort och några bokstäver har tillkommit.